

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної
та навчальної роботи
О. Б. Жильцов
« 11 » 09 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОДФП.07 МЕТОДИКА ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ З МИСТЕЦТВОМ

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)

для студентів

спеціальності 012 Дошкільна освіта
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня першого (бакалаврського)
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми 012.00.01 Дошкільна освіта
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації Початкова освіта
(назва спеціалізації)

Київ-2019

Розробники:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Кондратець Інна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Волинець Юлія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Викладачі:

Половіна Олена Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти

Кондратець Інна Вікторівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Волинець Юлія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти
Протокол від 05 вересня 2019 р. №2

Завідувач кафедри Г. В. Беленька

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/ наукової) програми
(керівником проектної групи) 012.00.01 Дошкільна освіта
(назва освітньої програми)

05.09.2019 р.

Гарант освітньої (професійної/ наукової) програми
(керівник проектної групи) (О. А. Половіна)

Робочу програму перевірено

06.09.2019 р.

Заступник директора М. А. Машовець

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» 20__ р. протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/ годин	8	
Курс	4	4
Семестр	7, 8	7, 8
Кількість змістових модулів з розподілом:	8	
Обсяг кредитів	8	8
Обсяг годин, в тому числі:	240	240
Аудиторні	98	32
Модульний контроль	14	-
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	98	208
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування художньо-продуктивної й художньо-творчої компетентності майбутніх вихователів, що передбачає опанування системою знань щодо ознайомлення дітей дошкільного віку з різними видами мистецтва (образотворчим, музичним, театральним), володіння педагогічним інструментарієм включення дитини у різні види мистецької діяльності.

Завдання курсу:

- формувати знання про вплив мистецтва на розвиток дитячої особистості;
- ознайомити студентів з видами образотворчої, музичної та театралізованої діяльності дітей дошкільного віку;
- формувати у студентів уміння методично грамотно застосовувати сучасні засоби та педагогічні технології формування художньо-практичної компетентності дітей в практиці роботи закладів дошкільної освіти.

Завдання курсу спрямовані на формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність самостійно та комплексно розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі розвитку, навчання і виховання дітей раннього та дошкільного віку

із застосуванням теорії та методики дошкільної освіти в типових і невизначених умовах системи дошкільної освіти

ЗК-1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення.

ЗК-2. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ФК-1. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості, зокрема креативності.

ФК-7. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва; здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо).

ФК-8. Здатність до організації ігрової (провідної), художньо-мовленнєвої, художньо-продуктивної (образотворча, музична, театральна) діяльності дітей раннього і дошкільного віку.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН-3. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та образотворчої, музичної, театралізованої діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання у розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-4. Інтерпретувати зміст і вимоги БКДО та варіативних програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, щодо формування у дітей дошкільного віку художньо-продуктивної й художньо-творчої компетентностей та обирати адекватні методики для їх забезпечення.

ПРН-8. визначати завдання й зміст образотворчої, музичної, театралізованої діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі чинних програм дошкільної освіти.

ПРН-12. Володіти технологіями організації розвивального естетичного середовища в групах дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-14. Упроваджувати інноваційні педагогічні технології мистецької освіти дітей в освітньому процесі ЗДО.

ПРН-16. Розробляти плани та конспекти різних форм мистецької діяльності дітей дошкільного віку з урахуванням вікових особливостей та індивідуальних відмінностей.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем		Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
			Аудиторна					
			Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ								
1.	Соціально-естетична сутність мистецтва	4	2					2
2.	Статичні види мистецтва	5	2					3
3.	Динамічні види мистецтва	5	2					3
4.	Синтетичні види мистецтва	7	2	2				3
5.	Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва	7	2	2				3
Модульний контроль		2	2					
<i>Разом</i>		30	10	4				14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ								
6-7.	Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку	17	4	4				9
8.	Формування у дітей дошкільного віку компетенції за освітньою лінією «Дитина у світі культури»	11	2					9
Модульний контроль		2	2					
<i>Разом</i>		30	6	4				18
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
9-10.	Особливості організації образотворчої діяльності дітей 2-5 років	28	4	8				16
Модульний контроль		2	2					
<i>Разом</i>		30	4	8				16

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
11-12.	Особливості організації образотворчої діяльності дітей 5-7 років	28	4	8				16
Модульний контроль		2	2					
<i>Разом</i>		30	4	8				16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ								
13.	Теоретичні засади методики музичного виховання	2	2					
14.	Слухання музики дітьми дошкільного віку	6	2	2				2
15.	Методика навчання дітей співу	6	2	2				2
16.	Педагогічний супровід музично-ритмічної діяльності дітей дошкільного віку	6	2	2				2
17.	Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку	8	2	4				2
Модульний контроль		2	2					
<i>Разом</i>		30	10	10				8
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
18.	Театралізована діяльність як специфічний вид дитячої активності	6	2	2				2
19-20.	Особливості організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку	10	4	4				2
21.	Свята і розваги для дітей дошкільного віку	6	2	2				2
22.	Особливості самостійної художньої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти	6	2	2				2
Модульний контроль		2	2					
<i>Разом</i>		30	10	10				8

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII ІННОВАЦІЇ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
23-24.	Інноваційні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом	15	4	2				9
25.	Інклюзивні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом	13	2	2				9
Модульний контроль		2	2					
<i>Разом</i>		30	6	4				18
<i>Екзамен</i>		30						
<i>Разом за навчальним планом</i>		240	50	48				98

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем		Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
			Аудиторна					
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ								
1.	Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва		2	2				
<i>Разом</i>		32	2	2				28
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ								
2.	Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку		2	2				
<i>Разом</i>		34	2	2				30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
3.	Особливості організації образотворчої діяльності дітей 2-5 років		2	2				
<i>Разом</i>		34	2	2				30

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
4.	Особливості організації образотворчої діяльності дітей 5-7 років		2	2				
<i>Разом</i>		34	2	2				30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ								
5.	Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку		2	2				
<i>Разом</i>		34	2	2				30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
6.	Особливості організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку		2	2				
7.	Свята і розваги для дітей дошкільного віку		2	2				
<i>Разом</i>		38	4	4				30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII ІННОВАЦІЇ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ								
8.	Інклюзивні та інноваційні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом		2	2				
<i>Разом</i>		30	2	2				30
<i>Екзамен</i>		30						
<i>Разом за навчальним планом</i>		240	16	16				208

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ

Лекція 1.

Соціально-естетична сутність мистецтва (2 год.)

Мистецтво як естетична категорія, форма суспільної свідомості, спосіб відображення життя в художній творчості (Е. Белкіна, О. Комаровська, В. Кудрявцев, Л. Масол, Н. Миропольська, Г. Падалка, О. Рудницька, Т. Турчин та інші). Функції мистецтва: естетична, гедоністична, освітня, сугестивна тощо (Ю. Борев, М. Каган). Види мистецтва. Естетика як наука про почуттєве сприймання світу.

Лекція 2.

Статичні види мистецтва (2 год.)

Образотворче мистецтво: живопис, графіка, архітектура, скульптура, декоративно-ужиткове мистецтво. Жанри живопису. Ілюстрація дитячої книги. Сучасні художники ілюстратори. Засоби виразності в архітектурі та скульптурі. Виховний потенціал декоративно-ужиткового мистецтва.

Лекція 3.

Динамічні види мистецтва (2 год.)

Музичне мистецтво: пісенне, інструментальне, танцювальне. Інтернаціональна мова музичного мистецтва. Музика як засіб формування особистості. Патріотичний потенціал музики. Літературне мистецтво. Літературні жанри. Дитяча література як засіб впливу на формування особистості.

Лекція 4.

Синтетичні види мистецтва (2 год.)

Мистецтво театру. Історичні аспекти театрального мистецтва. Театр як союз різних мистецтв. Кіномистецтво (В. Кандинський, Л. Левчук, О. Оніщенко). Мистецтво анімації для дітей.

Семінарське заняття 1. Напрями мистецтва (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Вплив напрямів мистецтва на формування ціннісних орієнтирів особистості.

II. Практична частина.

Створення та презентація програми самовдосконалення майбутніх вихователів засобом мистецтва.

III. Рефлексія.

Основна література: 2

Додаткова література: 1

Лекція 5.

Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва (2 год.)

Психолого-педагогічні основи формування у дошкільників естетичного ставлення (на основі наукових досліджень, А. Адаскіної, Н. Аксаріної, Є. Аркіна, І. Беґа, Л. Божович, Д. Ельконіна, А. Єремєєва, О. Запорожця, І. Кона, В. Котирло, Б. Кубланова, М. Лісіної, І. Левшина, Д. Леонтєва, О. Мелік-Пашаєва, Н. Менчинської, С. Новосолової, С. Рубінштейна, П. Рудика, Б. Теплова).

Семінарське заняття 2. Розвиток творчих здібностей особистості (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Дискусійна платформа: «Ранній розвиток дитини: когнітивне насилля чи стимулювання творчої активності?»

II. Практична частина.

Формування навичок критичного мислення під час аналізу альбомів для розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку.

III. Рефлексія.

Основна література: 1

Додаткова література: 2

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Лекція 6-7.

Мистецтво як інтегратор в освіті дітей дошкільного віку (4 год.)

Поняття інтеграції в дошкільній освіті (Н. Гавриш). Інтегративна функція мистецтва. Врахування інтегративного підходу під час планування роботи з ознайомлення дітей з мистецтвом. Інтеграція в ознайомленні дітей із живописом, графікою, скульптурою, архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом. Інтегративність в образотворчій діяльності дітей дошкільного віку (малювання, ліплення, аплікація). Інтегративність як ознака музичної діяльності (слухання, співи, музично-ритмічні рухи). Інтегративність у театралізованій діяльності дітей дошкільного віку.

Семінарське заняття 3-4. Реалізація принципу інтеграції в методиці з ознайомлення дітей з мистецтвом (4 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Особливості організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти на засадах інтеграції: від теорії до практики.

2. Формування готовності до інтегрованої освіти у майбутніх педагогів.

II. Практична частина.

1. Створення інтелектуальних карт (кластерів) для ознайомлення дітей дошкільного віку з мистецтвом на основі наукових розвідок Н.Гавриш.
2. Моделювання форм роботи педагога з дітьми на основі принципу інтеграції за освітньою програмою для дітей від 2 до 7 років «Дитина», 2016 р.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 3

Лекція 8.

Формування у дітей дошкільного віку компетенції за освітньою лінією «Дитина у світі культури» (2 год.)

Педагогічні виміри понять «компетентність» і «компетенція». Дослідження Г. Беленької, Л. Хоружої щодо реалізації компетентнісного підходу в освіті. Предметно-практична та художньо-продуктивна компетенції дітей дошкільного віку. Механізм формування у дітей дошкільного віку компетенції за освітньою лінією «Дитина у світі культури» за БКДО.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 9-10.

Особливості організації образотворчої діяльності дітей 2-5 років (4 год.)

Стимулювання образотворчої діяльності дітей молодшого дошкільного віку (на основі досліджень К. Демчик, О. Дронової, В. Котляра, О. Половіної, О. Саприкіної, Г. Сухорукової). Планування образотворчої діяльності з врахуванням вікових особливостей дитини. Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення форм роботи з образотворчої діяльності. Формування інтересу до естетичної діяльності у дітей молодшого дошкільного віку на основі досліджень А. Бакушинського. Створення умов для емоційно-піднесеного настрою на заняттях з образотворчої діяльності. Відображення явищ та предметів довкілля у різних видах образотворчої діяльності (малювання, ліплення, аплікація). Властивості зображувальних засобів. Зображувальні матеріали. Формування уявлень про засоби виразності у малюванні (колір, форма, композиція). Використання нетрадиційних технік малювання у роботі з дітьми молодшої та середньої групи. Індивідуальна та колективна образотворча діяльність. Прийоми ліплення, ускладнення прийомів ліплення у відповідності до вікових особливостей дітей молодших та середньої групи. Тематика ліплення у молодших та середній групі. Навчання дітей молодшого дошкільного віку основам аплікації: гігієнічні вимоги, ускладнення методів та прийомів, тематика.

Семінарське заняття 5. Властивості зображувальних засобів (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Формування уявлень про засоби виразності у малюванні (колір, форма, композиція).
2. Безпечність матеріалів, що використовуються в образотворчій діяльності.

II. Практична частина.

Дослідження зображувальних матеріалів (кольорові олівці, воскові олівці, темпера, гуашеві, акварельні фарби, харчові барвники тощо). Робота з палітрою. Значення кольору для передачі фактури, настрою, оригінальності зображення під час малювання.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 6

Семінарське заняття 6. Техніки малювання для дітей молодшого дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Створення умов для емоційно-піднесеного настрою дітей під час образотворчої діяльності.

II. Практична частина.

Використання нетрадиційних технік малювання у роботі з дітьми молодшої та середньої групи. Індивідуальна та колективна образотворча діяльність. Вправлення у техніках малювання з дітьми 2–5 років за принципом ускладнення.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2, 4

Додаткова література: 4

Семінарське заняття 7. Формування навичок аплікації в дітей 2-5 років (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Навчання дітей дошкільного віку основам аплікації: гігієнічні вимоги, ускладнення методів та прийомів, матеріали, тематика.
2. Прийоми та методи навчання безпечного користування ножицями.

II. Практична частина.

Моделювання заняття з дітьми молодшого дошкільного віку. Вправлення у прийомах симетричного вирізання, техніці силуетного вирізання, техніці обривання з дітьми середньої групи.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 4, 6

Семінарське заняття 8. Формування навичок ліплення в дітей 2-5 років (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Характеристика ліплення як значущого виду образотворчої діяльності.
2. Матеріали для ліплення: синтетичні чи натуральні?

II. Практична частина.

Вправління у прийомах ліплення за принципом ускладнення: поділ цілого на частини, розкочування, скочування, розплющування, вдавлювання, витягування, притискання, заціплювання, з'єднування тощо для дітей 2-5 років.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 4, 6

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Лекція 11-12.

Особливості організації образотворчої діяльності дітей 5-7 років

(4 год.)

Форми ознайомлення дітей з образотворчим мистецтвом: заняття, майстерні, проекти, художньо-педагогічне спілкування. Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення форм роботи з образотворчої діяльності. Планування образотворчої діяльності з врахуванням вікових особливостей дитини. Стимулювання художньої діяльності дітей старшого дошкільного віку. Використання різноманітних засобів образотворчої діяльності (на основі досліджень К. Демчик, О. Дронової, Т. Комарової, Г. Сухорукової, Р. Чумічової). Значення кольору для передачі фактури, настрою, оригінальності зображення під час малювання. Поєднання різних технік малювання. Малювання з натури, за уявою. Тематика занять з малювання у старшій групі.

Прийоми та методи навчання аплікації: безпечне користування ножицями, прийоми симетричного вирізання, техніка силуетного вирізання, техніка обривання. Використання в аплікації різних матеріалів (засушені частини рослин, шматочки шкіри, тканин, хутра, намистинки, пайєтки, пір'я). Навчання елементам техніки квілінгу. Тематика занять з аплікації.

Формування навичок способів ліплення дітей старшого дошкільного віку (кільцеве наліплювання, виймання глини тощо). Декоративні прийомами ліплення (оборка, гравірування, нанесення рельєфів стекою та штампиками). Тематика занять з ліплення з дітьми 6-7 років.

Методика ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з живописом: завдання, методи, прийоми. Форми роботи з ознайомлення дітей з творами живопису. Формування уявлень про жанри живопису, засоби виразності (колір, колорит, перспектива, композиція). Тематика циклу художньо-педагогічних спілкувань за картинами Катерини Білокур, Тараса Шевченка,

Архипа Куїнджі, Юрія Камишного, Івана Айвазовського, Олександра Шовкуненка, Сергія Шишка, Сергія Васильківського, Миколи Бурачека, Миколи Глушенка, Михайла Беркоса, Віктора Васнецова, Миколи Пимоненка, Федора Кричевського, Івана Марчука, Кетрін Фінчер, Євгенії Гапчинської, Владислава Єрко, Костя Лавро, Катерини Штанко, Олесі Магеровської)

Семінарське заняття 9. Техніки малювання для дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Поєднання різних технік малювання для досягнення позитивного результату.

2. Малювання з натури, за уявою, на пленері.

II. Практична частина.

Вправляння у нетрадиційних техніках малювання: малювання 3-D фарбами, малювання рідкою фарбою, малювання на різних поверхнях (плівка, скло, шпалери, паперові тарілки тощо), кляксографія, ниткографія, симетричне передруковування плям, малювання мильними бульбашками тощо.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2, 4

Додаткова література: 6

Семінарське заняття 10. Формування навичок аплікації в дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Формування у дітей побутових навичок під час занять з аплікації: за і проти.

II. Практична частина.

Робота у підгрупах: створення колажу з використанням в аплікації різних матеріалів (засушені частини рослин, шматочки шкіри, тканин, хутра, намистинки, пайєтки, пір'я тощо).

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 3

Семінарське заняття 11. Формування навичок ліплення в дітей старшого дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

1. Ускладнення прийомів ліплення у відповідності до вікових особливостей дітей.

2. Ліплення та підготовка до школи: у чому взаємозв'язок?

II. Практична частина.

Формування навичок способів ліплення дітей старшого дошкільного віку (кільцеве наліплювання, виймання глини тощо). Декоративні прийомами ліплення (оборка, гравірування, нанесення рельєфів стекою та штампами).

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 4. 6

Семінарське заняття 12. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з творами живопису (2 год.).

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Ознайомлення дошкільників з творами живопису: примха чи необхідність?

II. Практична частина.

Вправляння в організації художньо-педагогічних спілкувань педагога з дітьми за творами живопису (за картинами Катерини Білокур, Тараса Шевченка, Архипа Куїнджі, Юрія Камишного, Івана Айвазовського, Олександра Шовкуненка, Сергія Шишка, Сергія Васильківського, Миколи Бурачека, Миколи Глуценка, Михайла Беркоса, Віктора Васнецова, Миколи Пимоненка, Федора Кричевського, Івана Марчука, Кетрін Фішер, Євгенії Гапчинської, Владислава Єрко, Костя Лавро, Катерини Штанко, Олеси Магеровської).

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 2

Додаткова література: 1

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Лекція 13.

Теоретичні засади методики музичного виховання (2 год.)

Психолого-педагогічні основи музичного виховання дітей дошкільного віку (Н. Ветлугіна, О. Іваненко, Р. Зінич, Н. Ветлугіна, І. Рудченко, Р. Савченко, С. Шоломович). Музичні здібності та задатки. Поняття «музикальність». Розвиток музичних здібностей. Види музичної діяльності дітей дошкільного віку. Показники компетентності дошкільника у світі музики.

Лекція 14.

Слухання музики дітьми дошкільного віку (2 год.)

Вікові особливості сприймання музики. Основні умови повноцінного сприймання музики. Слухання музики: методи та прийоми, відбір репертуару у різних вікових групах, емоційно-естетична оцінка музики дітьми. Особливості використання музичних творів на заняттях з образотворчої діяльності, розвитку мовлення, ознайомлення з природою, тощо.

Семінарське заняття 13. Методичні аспекти планування та організації слухання музики (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Педагогічні умови повноцінного сприймання музики дітьми дошкільного віку.

II. Практична частина.

Вправлення у методичних прийомах організації слухання музики в різних вікових групах.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 2

Лекція 15.

Методика навчання дітей співу (2 год.)

Своєрідність дитячого співу: особливості дихання, діапазон, дикція. Характеристика співочих навичок. Роль вихователя у навчанні дітей співу: охорона дитячого голосу, методи та прийоми навчання співу, етапи розучування пісні. Відбір репертуару для дитячого виконавства. Вимоги до дитячого пісенного репертуару. Характеристика дитячого музичного фольклору. Колискові пісні. Забавлянки. Жартівливі пісні. Пісенна імпровізація.

Семінарське заняття 14. Методичні основи навчання дітей дошкільного віку співу (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Чому дітям краще виконувати пісні з дитячого репертуару?

II. Практична частина.

Вправлення в прийомах звукоутворення, дихання, дикції, чистоті інтонування, мелодійності. Вправи на розвиток слуху. Методи та прийоми навчання співу.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 2

Лекція 16.

Педагогічний супровід музично-ритмічної діяльності дітей дошкільного віку (2 год.)

Особливості музично-ритмічної діяльності дітей різних вікових груп. Завдання вихователя щодо формування у дітей музично-ритмічних рухів. Організація музично-ритмічної діяльності дітей в групі закладу дошкільної освіти: ритмічні хвилинки, музично-ритмічні вправи, музичні руханки. Евритмія. Музичні паузи та музичні привітання.

Семінарське заняття 15. Організація музично-ритмічної діяльності дітей дошкільного віку. (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Музично-ритмічна діяльність дітей дошкільного віку: від наслідування до імпровізації.

II. Практична частина.

Моделювання студентами ритмічних хвилинок, музично-ритмічних вправ, музичних руханок, музичних пауз та музичних привітань.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 2

Лекція 17.**Музичний супровід фрагментів життєдіяльності дітей дошкільного віку (2 год.)**

Використання музики в повсякденному житті дітей у закладі дошкільної освіти. Музичний супровід різних видів дитячої діяльності: ігрова, пізнавальна, рухова тощо. Реалізація співпраці музичного керівника та вихователя під час організації різних форм музичної діяльності. Музичне виховання в сім'ї.

Семінарське заняття 16. Організація музичної гри з дітьми дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Педагогічні умови організації музичної ігрової діяльності дітей дошкільного віку.

II. Практична частина.

Моделювання методики проведення музичних ігор у різних вікових групах

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3, 5

Додаткова література: 2

Семінарське заняття 17. Особливості навчання гри на музичних інструментах (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Особливості використання музичних інструментів у різних формах освітньої роботи з дітьми.

II. Практична частина.

Вивчення досвіду навчання дітей гри на музичних інструментах в ЗДО №518 (музичний керівник Лана Колосюк).

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 3

Додаткова література: 2

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ**

Лекція 18.

Театралізована діяльність як специфічний вид дитячої активності (10 год.)

Роль театралізованих ігор (С. Русова, О. Антипіна, Л. Артемова, Г. Михайлова, М. Маньова, Е. Чурилова). Види дитячих театрів (традиційний, нетрадиційний). Види театралізованої діяльності (за способом організації (індивідуальні/колективні ігри); за змістом театралізованої діяльності (ігри за сюжетами літературних творів, ігри-драматизації, інсценування); за видами ігрового матеріалу (театр ляльок, театр іграшок, пальчиковий театр тощо).

Семінарське заняття 18. Аніматорство та ігромайстерність у професії дошкільного педагога (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Аніматор та ігромайстер: шляхи формування майстерності (за педагогічним досвідом Миколи Шутя).

II. Практична частина.

Створення кейсу аніматора.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 5

Додаткова література: 2

Лекція 19-20.

Особливості організації театралізованої діяльності дітей дошкільного віку (4 год.)

Організація театралізованої діяльності в різних вікових групах. Акторське тренування. Засоби образної та емоційної виразності. Міміка та пантоміма. Інтонація. Дитячий варіант «аутотренінгу». «Гра для себе». Акторські здібності дітей дошкільного віку. Керівництво театралізованою діяльністю. Організація і проведення театральних вистав у закладі дошкільної освіти. Драматизація та інсценування художніх творів. Напрями ознайомлення дітей дошкільного віку з театральним мистецтвом (безпосереднє; опосередковане (розповіді, альбоми, радіо, грамзапис, телевізор, комп'ютер; самостійна художня діяльність). Ознайомлення дітей з театром як культурною установою. Таємниці театральних професій. Правила поведінки в театрі. Планування театралізованої діяльності в роботі вихователів.

Семінарське заняття 19. Особливості театральної діяльності в закладі дошкільної освіти (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Театралізована діяльність дітей дошкільного віку: аматорство чи професіоналізм?

II. Практична частина.

Вправляння у методах та прийомах використання різних видів театру.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 5

Додаткова література: 7

Семінарське заняття 20. Формування основ акторської майстерності у дітей дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Метод креативної структурованої імпровізації Олега Драча та можливість його застосування у роботі з дітьми дошкільного віку.

II. Практична частина.

Вправляння у роботі з зерном образу.

III. Рефлексія.

Основна література: 1, 5

Додаткова література: 7

Лекція 21.

Свята і розваги для дітей дошкільного віку (2 год.)

Дозвіллева діяльність дітей дошкільного віку. Особливості проведення свят та розваг у ЗДО. Неприпустимість проведення репетицій у ЗДО. Планування свят та розваг у закладі дошкільної освіти. Залучення батьків до проведення свят та розваг у закладі дошкільної освіти, відвідування, виставок, музеїв, театрів.

Семінарське заняття 21. Особливості планування, організації та проведення свят і розваг у сучасному закладі дошкільної освіти (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Як зробити свято для дітей справжнім святом?

II. Практична частина.

Створення та презентація сценаріїв свят та розваг (робота у підгрупах).

III. Рефлексія.

Основна література: 3, 5

Додаткова література: 5

Лекція 22.

Особливості самостійної художньої діяльності дітей у закладі дошкільної освіти (2 год.)

Організація самостійної художньої діяльності дітей в закладі дошкільної освіти. Складники самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку. Особливості самостійної художньої діяльності дітей у різних вікових групах. Вимоги до розвивального естетичного середовища. Складники розвивально-естетичного середовища у різних вікових групах. Створення умов для самостійної художньої діяльності у ЗДО та сім'ї.

Семінарське заняття 22. Специфіка проведення екскурсій мистецького спрямування з дітьми дошкільного віку (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Педагогічні умови проведення екскурсій мистецького спрямування з дітьми дошкільного віку.

II. Практична частина.

Моделювання екскурсійного маршруту для дітей дошкільного віку. (парк «Київ в мініатюрі»)

III. Рефлексія.

Основна література: 2

Додаткова література: 1

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII
ІННОВАЦІЯ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ**

Лекція 23-24.

Інноваційні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом (4 год.)

Поняття «інновація» в мистецькій освіті. Ретроіновації. Інноваційні підходи до творчої діяльності дітей дошкільного віку (О. Семенов, Т. Житнік, І. Біла, М. Шуть). Технології розвитку уяви (Н. Єгорова, І. Карабаєва). Технології роботи з кольором (В. Кулешов). Інноваційні технології в образотворчій діяльності (В. Діхта-Кірф, Л. Шульга). Інновації в музичному мистецтві (О. Іваненко, М. Казінік, С. Науменко, С. Нечай, І. Романюк, Р. Савченко, А. Шевчук). Інновації в театралізованій діяльності Н. Сиротич, аквагрим, метод креативної структурованої імпровізації О. Драча. Вивчення зарубіжного досвіду естетичного виховання дітей (Німеччина, Чехія, Японія, США). Технологія розвитку творчості Emilia Reggio Лоріса Малагуцці.

Семінарське заняття 23. Застосування інноваційних технологій та метод проектів у мистецькій діяльності (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Інновації у сфері мистецької освіти: дійсно нове чи добре забуте старе?

II. Практична частина.

Аналіз реалізації інновацій в мистецькій освіті дітей дошкільного віку в закладі дошкільної освіти (на базі ЗДО).

III. Рефлексія.

Основна література: 1

Додаткова література: 2, 7

Лекція 25.**Інклюзивні підходи в методиці ознайомлення дітей із мистецтвом (2 год.)**

Специфіка організації образотворчої діяльності дітей з особливими потребами. Включення дітей з особливими потребами в театралізовану діяльність. Використання потенціалу музики у взаємодії з дітьми з особливими потребами.

Співпраця з батьками дітей з особливими потребами в контексті здобуття ними мистецької діяльності. Зарубіжний досвід інклюзії в мистецькій освіті дітей дошкільного віку.

Семінарське заняття 24. Педагогічні умови здобування мистецької освіти дітьми з особливими потребами (2 год.)

I. Теоретична частина. Питання для обговорення.

Створення інклюзивного естетичного середовища в закладі дошкільної освіти.

II. Практична частина.

Спостереження за інклюзією в середовищі закладу дошкільної освіти. Аналіз методів та прийомів включення дітей з особливими потребами в естетичну діяльність (на базі ЗДО).

III. Рефлексія.

Основна література: 1

Додаткова література: 7

6 Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студентів	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	3	3	2	2	2	2	5	5	5	5	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	4	4	4	4	5	5	5	5	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	1x100	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	10	1	40
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		–	52	–	50	–	51	–	51	–	55	–	55	–	80
Максимальна кількість балів: 394															
Коефіцієнт до розрахунку (без екзамену) – $394:60=6,6$. Розрахунок $394:6,6 = 60$ балів; екзамен – 40 балів; усього 100 балів; оцінка за шкалою – А															

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни передбачає комплексний підхід до її виконання та оптимізується одним завданням у вигляді проекту.

Самостійна робота (98 год.)

Розробити, апробувати та представити мистецький міні-проект (тема за вибором студента) для дітей дошкільного віку.

Вимоги до проекту:

- ✓ спрямованість на вирішення завдань формування предметно-практичної та художньо-продуктивної компетенції (за БКДО в Україні, 2012р.);
- ✓ наявність 3-х етапів проекту (підготовчий, технологічний, заключний);
- ✓ забезпечення синкретичності (поєднання, злиття) різних видів мистецької діяльності дітей (образотворчої, музичної, театралізованої), що спрямовані на реалізацію мети проекту;
- ✓ використання мистецтва як інтегратора в освіті дітей дошкільного віку;
- ✓ врахування провідного виду діяльності дітей дошкільного віку (гра);
- ✓ реалізація методів та прийомів стимулювання творчої та діяльнісної активності;
- ✓ передбачення активного залучення батьків до проекту;
- ✓ реалізація здоров'язбережувальної компоненти дошкільної освіти.

№	Критерії оцінювання самостійної роботи 3	Бали
1	Відповідність змісту проекту освітній лінії «Дитина у світі культури» (БКДО ред. 2012р.)	10
2	Методична грамотність у визначенні мети проекту	10
3	Наявність 3-х етапів проекту	10
4	Наявність проблемного питання до кожного дня проекту	10
5	Наявність інтегрованих завдань для дітей	10
6	Активізація дітей в різних видах мистецької діяльності	10
7	Наявність активних форм роботи з батьками	10
8	Фіксація форми закріплення вражень	10
9	Фото-фіксаж перебігу проекту	10
10	Естетичність, стилістична та орфографічна грамотність оформлення проекту	10
Усього		100

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕТОДИКИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З МИСТЕЦТВОМ

МКР 1. Педагогічне есе з теми «Мистецький потенціал столиці – дітям»

Вимоги:

- розуміння визначальних рис написання есе (фр. «нарис», «спроба»): невеликий за обсягом твір 1 – 1,5 сторінки друкованого тексту (формат А 4); довільна композиція; суб'єктивний погляд на речі; парадоксальна манера мислення; образність, афористичність; використання запитань і асоціацій, проведення аналогій, порівнянь і паралелей;
- наявність індивідуальних роздумів, висловлювань і вражень щодо конкретної події;
- висвітлення виховного аспекту побаченої театральної вистави.

№	Критерії оцінювання МКР №1	Бали
1.	Відповідність визначальних структурних компонентів написання есе.	5
2.	Індивідуальність й оригінальність есе.	5
3.	Відзеркалення рівня спостережливості студента під час екскурсії: уміння помічати арт-об'єкти, визначати ознаки об'єктів, цікаві для дітей	10
4.	Наявність в есе освітнього аспекту.	5
Усього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МИСТЕЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

МКР – 2. Підібрати літературні твори для дітей, мотиви яких доцільно використовувати для організації занять з образотворчої діяльності.

Вимоги до виконання завдання:

- 10 творів (казки, оповідання, вірші) по 2 для кожної групи: перша молодша, друга молодша, середня, старша 6-го р.ж., старша 7-го р.ж.;
- відповідність змісту твору для сприймання дітьми певного віку (молодшого або старшого);
- відповідність змісту твору темам занять з образотворчої діяльності для дітей дошкільного віку, визначених у програмі «Дитина», 2016 р.

Каталог літературних творів має складатися з титульної сторінки, змісту, повноцінного тексту твору з обов'язковим зазначення автора та назви твору. Перед кожним твором слід зазначити вікову групу, тему заняття з образотворчої діяльності та відповідну сторінку з програми «Дитина», на якій вказана визначена тема.

№	Критерії оцінювання МКР №2	Бали
1	Відповідність програмовим вимогам, віку дітей.	5
2	Методична грамотність виконання каталогу.	10
3	Наявність у літературних творах мотивації до образотворення.	5
4	Естетичний вигляд каталогу.	5
Усього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

МКР 3. Створення тематичного каталогу робіт з аплікації з дітьми молодшого дошкільного віку за програмою «Дитина», 2016 р.

Вимоги:

- загальна кількість робіт 4 (2 – для роботи з дітьми другої молодшої групи, 2 – для роботи з дітьми середньої групи);
- узгодженість робіт з тематикою, визначеною у програмі «Дитина» 2016 р. у розділі «Аплікація»;
- дотримання естетичних вимог (охайність, привабливість, високий рівень техніки виконання);
- наявність підпису, у якому зазначається тема та вікова група.

№	Критерії оцінювання МКР №3	Бали
1	Відповідність програмовим вимогам, віку дітей.	5
2	Методична грамотність виконання каталогу.	5
3	Дотримання технології виготовлення тематичного каталогу орієнтирів.	10
4	Естетичний вигляд виробу.	5
Усього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV ОБРАЗОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

МКР – 4. Тематичний каталог орієнтирів з малювання для дітей дошкільного віку за програмою «Дитина», 2016 р.

Вимоги:

- загальна кількість робіт 4 (по 2 роботи для старшої 6-го р.ж., старшої 7-го р.ж.);
- узгодженість робіт з тематикою, визначеною у програмі «Дитина», 2016 р. у розділі «Малювання»;
- різноманітність технік виконання та їх відповідність віковим можливостям дітей;

- дотримання естетичних вимог (охайність, привабливість, високий рівень техніки виконання);
- наявність підпису, у якому зазначається тема та вікова група.

№	Критерії оцінювання МКР №4	Бали
1	Відповідність програмовим вимогам, віку дітей.	5
2	Методична грамотність виконання каталогу.	5
3	Дотримання технології виготовлення тематичного каталогу орієнтирів.	10
4	Естетичний вигляд виробу.	5
Усього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО ЯК СКЛАДНИК ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ МКР 5.

Виготовити дидактичний посібник «Музичні ігри для дітей дошкільного віку» (усього 9 ігор, з них 3 для дітей молодшого дошкільного віку, 3 – для дітей середнього дошкільного віку, 3 – для дітей старшого дошкільного віку) за таким алгоритмом: назва гри, вік дітей, дидактичний матеріал, методика проведення.

№	Критерії оцінювання МКР №5	Бали
1	Відповідність програмовим вимогам, віку дітей.	5
2	Методична грамотність виконання	5
3	Наявність різних за класифікацією видів ігор	10
4	Естетичний вигляд посібника	5
Усього		25

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ТЕАТРАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

МКР - 6. Педагогічне есе з теми «Виховний потенціал театральної вистави»
Вимоги:

- розуміння визначальних рис написання есе (фр. «нарис», «спроба»): невеликий за обсягом твір 1 – 1,5 сторінки друкованого тексту (формат А 4); довільна композиція; суб'єктивний погляд на речі; парадоксальна манера мислення; образність, афористичність; використання запитань і асоціацій, проведення аналогій, порівнянь і паралелей;
- наявність індивідуальних роздумів, висловлювань і вражень щодо конкретної події;
- висвітлення виховного аспекту побаченої театральної вистави.

№	Критерії оцінювання МКР №6	Бали
1	Відповідність визначальних рис написання есе.	10
2	Індивідуальність та оригінальність виконання есе.	10
3	Наявність у есе виховного аспекту.	5
Усього		25

**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VII
ІННОВАЦІЯ ТА ІНКЛЮЗІЯ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ**

МКР 7.

Підготовка перфоменсів «Оживлення картин»: «оживити» будь-які картини» побутового жанру вітчизняного чи зарубіжного художника засобом фотографії.

№	Критерії оцінювання МКР №7	Бали
1	Підбірка репродукцій художників	10
2	Індивідуальність та оригінальність виконання робіт	10
3	Наявність мистецького аспекту у роботах	5
Усього		25

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Формою проведення семестрового контролю є екзамен (тести у комп'ютерному варіанті).

Екзаменаційний тест складається з 30 тестових завдань: з них 20 завдань – по 1 балу, 10 – по 2 бали.

Максимальна кількість балів за екзамен – 40 балів.

Відповіді студентів на питання тесту оцінюються за такими критеріями:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40 балів	виставляється за ґрунтовні, систематизовані знання та розуміння матеріалу в обсязі навчальної програми; інтерпретацію теоретико-методичних положень та понять мистецької освіти при системному баченні особливостей її організації в закладі дошкільної освіти; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку; повноту розкриття питання; цілісність, системність, логічну послідовність викладу матеріалу, вміння формулювати висновки; вияв креативності щодо розуміння й творчого використання набутих знань та умінь.

26-34 балів	виставляється за частково сформовані знання та розуміння навчального матеріалу, що систематизовані, але не відзначаються глибиною; вибіркоче використання наукової термінології; відтворення теоретико-методичних положень та понять мистецької освіти при неповному системному баченні її організації в закладі дошкільної освіти; відповіді на поставлені питання містять неточності; вміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні не складних проблемних задач.
15-25 балів	виставляється за розрізненість, суперечливість, не систематизованість знань навчального матеріалу; поверхову, фрагментарну відповідь на питання, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення, відсутність систематизованого бачення щодо педагогічного супроводу здобування мистецької освіти дітьми дошкільного віку.
0-14	Оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ЗВО без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Мистецтво як естетична категорія.
2. Мистецтво як форма суспільної свідомості.
3. Мистецтво як спосіб відображення життя в художній творчості.
4. Функції мистецтва: естетична, гедоністична, освітня, сугестивна тощо.
5. Види мистецтва.
6. Образотворче мистецтво.
7. Музичне мистецтво.
8. Театральне, літературне мистецтво, кіномистецтво.
9. Формування у особистості естетичного ставлення до предметів та явищ довкілля та творів мистецтва.
10. Творчість, творчий потенціал особистості.
11. Інтегративна функція мистецтва.
12. Реалізація принципу інтеграції під час ознайомлення дошкільників з живописом, графікою, скульптурою, архітектурою, декоративно-ужитковим мистецтвом.
13. Інтегративний потенціал музичного мистецтва.
14. Механізм інтегрованого впливу театралізованої діяльності на формування життєвої компетентності дітей дошкільного віку.
15. Освітньо-естетичний простір закладу дошкільної освіти.
16. Стимулювання образотворчої діяльності дітей дошкільного віку (на основі досліджень К. Демчик, О. Дронової, В. Котляра, О. Половіної,

О. Саприкіної, Г. Сухорукової).

17. Види образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.
18. Методи й прийоми ознайомлення дітей з образотворчим мистецтвом.
19. Ілюстративні методи та прийоми навчання.
20. Спостереження в образотворчій діяльності.
21. Обстеження предметів.
22. Використання натури, репродукцій художніх картин, дидактичних картин.
23. Використання орієнтирів (дидактичних, варіативних, стильових).
24. Використання показу способів зображення (повного, часткового, фронтального, індивідуального).
25. Словесні методи й прийоми навчання.
26. Аналіз та оцінка дитячих робіт.
27. Види оцінок: загальна позитивна, диференційована, самооцінка, взаємооцінка.
28. Практичні методи: вправлення в малюванні, ліпленні, аплікації, конструюванні, складанні описових розповідей за репродукціями художніх картин, моделювання композиції, тощо.
29. Поєднання різних методів та прийомів в залежності від мети, віку та досвіду дітей.
30. Гігієнічні та естетичні вимоги до проведення форм роботи з образотворчої діяльності.
31. Форми організації образотворчої діяльності: заняття, майстерні, проекти, художньо-педагогічне спілкування.
32. Підготовка до організації образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.
33. Властивості зображувальних засобів.
34. Завдання та зміст малювання дітей 2-5 років.
35. Завдання та зміст малювання дітей старшого дошкільного віку.
36. Формування навичок аплікації у дітей 2-5 років.
37. Формування навичок аплікації у дітей старшого дошкільного віку.
38. Формування навичок ліплення у дітей дошкільного віку.
39. Формування художньо-продуктивної компетенції дітей дошкільного віку.
40. Види занять з образотворчої діяльності.
41. Нетрадиційні підходи до організації образотворчої діяльності.
42. Ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з творами живопису.
43. Українське мистецтво живопису: класика і сучасність.
44. Види музичної діяльності (слухання, співи, музично-ритмічні рухи).
45. Музичний супровід процесів життєдіяльності дітей дошкільного віку.
46. Види музичної діяльності в закладі дошкільної освіти.
47. Сприймання й переживання музики.
48. Пластичне відтворення емоційно-образного змісту музичних творів
49. Співи та елементи підспівування.

50. Оволодіння елементарними навичками гри на музичних інструментах.
51. Диригування музичними мелодіями, п'єсами, дитячим оркестром.
52. Музичні ігри.
53. Використання музики в повсякденному житті дітей у закладі дошкільної освіти.
54. Музичний супровід різних видів дитячої діяльності: ігрова, пізнавальна, рухова тощо.
55. Реалізація співпраці музичного керівника та вихователя під час організації різних форм музичної діяльності.
56. Музичне виховання в сім'ї.
57. Слухання музики.
58. Музикотерапія.
59. Етапи розучування пісні.
60. Вимоги до пісенного репертуару.
61. Музично-ритмічна діяльність.
62. Евритмія.
63. Музичні привітання.
64. Аніматорство у закладі дошкільної освіти.
65. Театралізована діяльність дітей дошкільного віку.
66. Роль театралізованих ігор (С. Русова, О. Антипіна, Л. Артемова, Г. Михайлова, М. Маньова, Е. Чурилова).
67. Види дитячих театрів (традиційний, нетрадиційний).
68. Види театралізованої діяльності (за способом організації (індивідуальні/колективні ігри); за змістом театралізованої діяльності (ігри за сюжетами літературних творів, ігри-драматизації, інсценування); за видами ігрового матеріалу (театр ляльок, театр іграшок, пальчиковий театр тощо).
69. Організація театралізованої діяльності в різних вікових групах.
70. Акторське тренування.
71. Засоби образної та емоційної виразності.
72. Міміка та пантоміма. Інтонація. Дитячий варіант «аутотренінгу». «Гра для себе».
73. Акторські здібності дітей дошкільного віку.
74. Педагогічний супровід театралізованої діяльності.
75. Організація й проведення театральних вистав у закладі дошкільної освіти.
76. Драматизація та інсценування художніх творів.
77. Напрями ознайомлення дітей дошкільного віку з театральним мистецтвом (безпосереднє; опосередковане (розповіді, альбоми, радіо, грамзапис, телевізор, комп'ютер; самостійна художня діяльність).
78. Ознайомлення дітей з театром як закладом культури.
79. Правила поведінки в театрі.
80. Планування театралізованої діяльності в роботі вихователів.
81. Дозвіллева діяльність дітей дошкільного віку.
82. Сучасний формат проведення свят і розваг у закладі дошкільної освіти.

83. Алгоритм проведення свята.
84. Особливості проведення свят та розваг у ЗДО.
85. Неприпустимість проведення репетицій у ЗДО.
86. Планування свят та розваг у закладі дошкільної освіти.
87. Залучення батьків до проведення свят та розваг у закладі дошкільної освіти.
88. Залучення батьків до відвідування виставок, музеїв, театрів.
89. Складники самостійної художньої діяльності дітей дошкільного віку.
90. Особливості самостійної художньої діяльності дітей у різних вікових групах.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; наук. ред. Г. В. Беленька; авт. кол.: Г. В. Беленька, О. Л. Богініч, В. М. Вертугіна та ін. – К.: Київ.ун-т ім.Б.Грінченка, 2016. – 352с.
2. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник / Г. В. Сухорукова, О. О. Дронова, Н. М. Голота, Л. А. Янцур. – К.: СЛОВО, 2011. – 376 с.
3. Романюк І. А. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / І. А. Романюк. – Тернопіль : Мандрівець, 2014. – 280 с.
4. Шульга Л. М. Барвіста радість. Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку на заняттях із малювання. 3-є вид., виправ. й доп. / Л. М. Шульга. – Методичний посібник. Запоріжжя: ТОВ «ЛПС» ЛТД, 2017. – 336 с.
5. Школа ігромайстерності: Метод. матеріал / М. Шуть. – К.: Видавничий дім «Шкільний світ»: Видавництво Л. Галіцина, 2006. – 128 с. – (Б-ка «Шкільного світу»).

Додаткова:

1. Барб-Галль Франсуаза. Як розмовляти з дітьми про мистецтво [Текст] / пер. з франц. Софії Рябчук. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2014. – 192 с.
2. Семенов О. С. Формування творчо спрямованої особистості старшого дошкільника у позашкільному навчальному закладі: монографія /Олександр Сергійович Семенов. – Луцьк: ПДВ «Твердиня», 2017. – 520с.
3. Половіна О. А. Інтегративна функція мистецтва у формуванні творчої особистості дитини / Половіна Олена Анатоліївна // Мистецтво та освіта: Науково-методичний журнал – Київ, «Педагогічна думка». – 4 (90), 2018. – С. 22-26.
4. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: не відтворювати, а творити / Олена Половіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. – № 1 – 2019. – С.15-22
5. Половіна О. Свято: розважати чи розважатися? / Олена Половіна // Вихователь-методист дошкільного закладу. – № 1 – 2019. – С.57-61
6. Половіна О. Мистецька освіта дошкільників: свобода, творчість, інтеграція / Олена Половіна // Дошкільне виховання. – № 5 – 2019. – С.3-8
7. Половіна О. А., Кондратець І. В. Нові підходи до формування художньо-практичної компетентності майбутніх вихователів / О. А. Половіна, І. В. Кондратець Народна освіта: Електронне наукове фахове видання Випуск №2(38), 2019 р. Розділ «Педагогічна наука». – Режим доступу: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=5789